

Sygn. akt I C 255/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

17 października 2018 roku

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie – Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Izabela Foksińska

Protokolant: sekretarz sądowy Arleta Ratajczak

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2018 roku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki akcyjnej w B.**

przeciwko **A. J.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego A. J. na rzecz powódki (...) Spółki akcyjnej w B. kwotę 16.589,28 zł (szesnaście tysięcy pięćset osiemdziesiąt dziewięć złotych i dwadzieścia osiem groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 lutego 2018 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego A. J. na rzecz powódki (...) Spółki akcyjnej w B. kwotę 3.917,00 zł (trzy tysiące dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

ZARZĄDZENIE

1/(...)

2/(...)

W., 17/10/2018 roku

Sygn. akt I C 255/18

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka akcyjna w B. wniosła w dniu 17 marca 2018 roku pozew przeciwko A. J., domagając się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 16.589,28 zł z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 22 lutego 2018 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że pozwany – poprzez podpisanie weksla w dniu 15 maja 2017 roku – zobowiązał się do zapłaty do dnia 21 lutego 2018 roku kwoty wskazanej na wekslu, tj. 16.759,28 zł. Powódka wezwała pozwanego do wykupu weksla w dniu 22 stycznia 2018 roku, jednak do dnia złożenia pozwu pozwany dokonał zapłaty jedynie kwoty 170,00 zł.

Na rozprawie w dniu 26 lipca 2018 roku stawiał się pozwany A. J.. Pozwany nie kwestionował faktu wystawienia weksła. Podniósł jednak, iż w dniu 19 czerwca 2018 roku zawarł z powódką ugodę co do spłaty zadłużenia, w której wysokość zadłużenia określono na kwotę 14.600 złotych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. J. w dniu 15 maja 2017 roku zawarł z (...) Spółką akcyjną w B. umowę pożyczki gotówkowej. Zabezpieczeniem pożyczki był weksel in blanco „nie na zlecenie” wystawiony i podpisany przez pożyczkobiorcę.

(bezsporne)

A. J., po zawarciu umowy i otrzymaniu od (...) Spółki akcyjnej w B. pożyczki, na jej poczet dokonywał nieregularnych wpłat.

(bezsporne)

(...) Spółka akcyjna w B. wypełniła weksel in blanco wystawiony przez A. J. na kwotę 16.759,28 zł i opatrzyła go datą płatności 21 lutego 2018 roku.

(weksel k. 5)

Pismem z dnia 22 stycznia 2018 roku (...) Spółka akcyjna w B. wypowiedziała A. J. umowę pożyczki z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia i poinformowała, że wypełniła weksel in blanco, wzywając A. J. do zapłaty kwoty 16.759,28 zł.

(pismo k. 6)

A. J., po złożeniu pozwu w niniejszej sprawie, wpłacił (...) Spółce akcyjnej w B. na poczet dochodzonego roszczenia kwotę 170 zł.

(okoliczności niesporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedłożone przez powódkę. Okoliczności faktyczne nie budziły wątpliwości, albowiem pozwany nie zakwestionował twierdzeń powódki.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w znacznej części.

Powódka dochodziła roszczenia z weksła. Jednocześnie w treści pozwu dochodziła również odsetek umownych.

W związku z tym, iż roszczenia zawarte w pozwie powódka wywodziła z weksła, wyjaśnić należy, że weksel własny jest papierem wartościowym sporządzonym w formie określonej ściśle przez ustawę z dnia 28 kwietnia 1936r. Prawo wekslowe (tekst jednolity Dz. U. z 2016r., poz. 160), zawierającym bezwarunkowe przyrzeczenie wystawcy weksła do zapłacenia określonej sumy pieniężnej we wskazanym miejscu i czasie i stwarzający bezwarunkową odpowiedzialność wystawcy weksła i innych osób na nim podpisanych. Zobowiązanie wystawcy weksła ma przy tym, co do zasady, charakter abstrakcyjny. Ustawowe elementy weksła własnego określa art. 101 Prawa wekslowego.

Złożony przez powódkę weksel posiada wszystkie cechy, o których mowa w art. 101 Prawa wekslowego, w związku z czym jest ważny i kreuje zobowiązanie wekslowe. Został jednak wystawiony przez pozwaną jako weksel in blanco, w celu zabezpieczenia wierzytelności powódki z opisaną wyżej umową pożyczki, a następnie wypełniony stosownie do postanowień umownych i deklaracji wekslowej. Taki weksel jest ściśle związany z dodatkową umową zawartą między wystawcą a remitentem weksła, będącą umową pozawekslową, która wskazuje w jaki sposób weksel może być wypełniony. Tym samym uznaje się, że weksel in blanco nie posiada charakteru dokumentu abstrakcyjnego, a

więc umieszczenie przez wystawcę podpisu na wekslu nie stanowi w tym przypadku wyłącznej przyczyny i podstawy zobowiązania wekslowego, a samo zobowiązanie wekslowe nie jest oderwane od stosunku podstawowego. Dlatego też wystawca weksla może bronić się w procesie wytoczonym mu przez remitenta zarzutami wynikającymi ze stosunku podstawowego. Przedmiotem rozstrzygnięcia sądu jest jednak wówczas nadal roszczenie wywodzone z weksla, a nie ze stosunku podstawowego, na zabezpieczenie którego weksel został wystawiony. Wystawienie i wręczenie wierzycielowi weksla gwarancyjnego ma bowiem na celu to, aby wierzyciel, w razie niezaspokojenia go w umówionym terminie płatności miał prawo skarżyć dłużnika na podstawie wręczonego mu weksla, zamiast skarżyć go na podstawie zasadniczego zobowiązania. Zarzuty dotyczące samego stosunku podstawowego mogą być podnoszone w ramach rozpoznawania żądania opartego jedynie na płaszczyźnie wekslowej, a sąd, o tyle tylko sięga do łączącej strony stosunku podstawowego, o ile bada prawidłowość wypełnienia weksla in blanco z deklaracją wekslową. Wyrok uwzględniający takie powództwo jest wyrokiem odnoszącym się do roszczenia wekslowego, chyba że (np. wskutek wykazania w toku procesu, że roszczenie wekslowe nie istnieje) powód zmieni podstawę faktyczną swego żądania.

Ponadto, jak trafnie wskazuje się w orzecznictwie sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego, w procesie wekslowym dowód przeciwny, a więc nieistnienia wierzytelności ze stosunku podstawowego, zostaje przerzucony na pozwanego, a to w związku z domniemaniem istnienia tej wierzytelności, które powstaje na skutek wystawienia i wydania weksla. Powód nie jest zatem zobligowany do wykazania zasadności dochodzonego roszczenia na płaszczyźnie umowy łączącej strony (por. np. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1967r., sygn. III CZP 19/66, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2010r., sygn. IV CSK 109/10, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 lipca 2016r., sygn. I ACa 126/16 oraz z dnia 16 marca 2016r., sygn. akt I ACa 510/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 listopada 2013r. sygn. I ACa 114/13).

Pozwany w istocie nie podnosił żadnych zarzutów dotyczących ważności weksla. W terminie nie złożył odpowiedzi na pozew, natomiast na rozprawie w dniu 26 lipca 2018 roku powołał się na treść umowy zawartej w powódce, w której wysokość zobowiązania określono na kwotę 14.600 złotych. Nie wykazał jednak tej okoliczności.

Strona powodowa przedłożyła jedynie projekt ugody, z treści którego wynikało, iż z zadłużenia w łącznej wysokości 17.038,76 zł powódka zaproponowała pozwanemu umorzenie części zobowiązania, tj. w wysokości 2438,76 zł pod warunkiem terminowej spłaty części wierzytelności, tj. kwoty 14.600 złotych.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości co do należności głównej. Do tej wysokości sumy wekslowej pozwany zobowiązany jest wekslowo względem powódki. Dlatego na podstawie art. 101 w zw. z art. 10 prawa wekslowego kwotę tę zasądzono od pozwanej na rzecz powódki.

O odsetkach orzeczono zgodnie z art. 48 pkt 2 prawa wekslowego w zw. z art. 481 § 1 i 2 kc. Zgodnie z tym pierwszym przepisem, posiadacz wekslu może żądać od zobowiązanego zwrotnie odsetek w wysokości sześć od sta, a przy wekslach wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych od powyższej sumy, licząc od dnia wykupienia weksla. Z kolei zgodnie z art. 5 prawa wekslowego w wekslu, płatnym za okazaniem lub w pewnym czasie po okazaniu, może wystawca zastrzec oprocentowanie sumy wekslowej. W każdym innym wekslu zastrzeżenie takie uważa się za nienapisane. Stopa odsetek powinna być określona w wekslu, w braku jej określenia zastrzeżenie oprocentowania uważa się za nienapisane. Odsetki biegną od daty wystawienia wekslu, jeśli nie napisano innej daty.

Na gruncie powyższych przepisów wskazuje się, że w przypadku weksli płatnych w oznaczonym dniu oraz w pewien czas po dacie oprocentowanie kapitału, jeżeli zostało przez strony ustalone, musi zostać uwzględnione z góry, przy oznaczeniu sumy wekslowej (wyrok Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2010 roku, sygn. akt V CSK 461/09). Wskazuje się przy tym, że w wekslach z oznaczonym terminem płatności wierzyciel może odsetki sam obliczyć i doliczyć do sumy wekslowej z góry, ponieważ wie, za jaki czas się należą i uwzględnić należne odsetki już przy wystawieniu weksla. W ten sposób suma wekslowa będzie odpowiednio wyższa. Jeżeli zaś weksel zawiera klauzule oprocentowania, to musi być ona wpisana na wekslu, przy czym jest to dopuszczalne jedynie w przypadku weksli płatnych za okazaniem lub w pewnym czasie po okazaniu.

W niniejszej sprawie weksel in blanco został wypełniony jako weksel z oznaczonym terminem płatności. Nie jest więc dopuszczalne zamieszczenie na nim klauzuli oprocentowania. Natomiast po terminie płatności oznaczonym na wekslu, jego posiadaczowi przysługują odsetki od sumy wekslowej w wysokości ustawowej (art. 48 pkt 2 prawa wekslowego), zgodnie z ogólnymi przepisami prawa wekslowego.

Wobec powyższego od zasądzonej należności głównej od pozwanego na rzecz powódki zasądzone odsetki za opóźnienie w wysokości ustawowej. Ponieważ powódka wywodziła swoje roszczenia z weksla, nie jest możliwe zasądzenie na jej rzecz odsetek według wyżej stopy procentowej, nawet jeśli wyższe oprocentowanie przewidywała umowa leżąca u podstaw stosunku podstawowego. Dlatego dalej idące roszczenie o odsetki uległo oddaleniu.

Mając powyższe na względzie, Sąd pkt I zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 16.589,28 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 22 lutego 2018 roku do dnia zapłaty, zaś w pkt II oddalił powództwo w pozostałej części.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu oparto na podstawie art. 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na koszty składają się koszty poniesione wyłącznie przez powódkę: opłata sądowa, którą uiściła powódka w wysokości 300 zł, koszty zastępstwa procesowego - wynagrodzenie adwokata w kwocie 3.600 zł, których wysokość wynika z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokatów (Dz. U. z 2015r. poz. 1800 ze zm.) oraz opłata skarbową 17 zł opłaty skarbowej od dokumentu pełnomocnictwa.

Powyższą kwotę Sąd zasądził w pkt III wyroku.

ZARZĄDZENIE

1/(...),

2/(...)

W., 5/11/2018 roku